ได้รับบทความ Received 27/10/2025
แก้ไขบทความ Revised 22/02/2026
ตอบรับบทความ Accepted 04/03/2026

04

การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย สู่ความเป็นพลเมืองโลก

Developing Learning Outcomes and Citizenship Skills by Applying KSAT Teaching Model for Global Citizenship

วรกมล พิบูลย์เพิ่มทรัพย์[1] มาโนช บุญทองเล็ก[2*]
กัญชพร ต้นทอง[3] และประวิทย์ ฤทธิบูลย์[4]
Woramol Piboonparmsup[1], Manoch Boontonglek[2],
Kanchaporn Tunthong[3] and Pravit Rittlbul[4]

[1] นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
[3] อาจารย์ ดร. สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
[4] รองศาสตราจารย์ สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

[1] Master Degree student, Program in Performing Arts Education, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi (E-mail address: worakamol_p@mail.rmutt.ac.th)
[2] Assistant Professor Dr., Program in Performing Arts Education, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi (E-mail address: manoch_b@rmutt.ac.th)
[3] Lecturer, Dr., Program in Performing Arts Education, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi (E-mail address: kanchaporn_t@rmutt.ac.th)
[4] Associate Professor, Program in Performing Arts Education, Faculty of Fine and Applied Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi (E-mail address: Pravit@rmutt.ac.th)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้และทักษะการเป็นพลเมือง 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐาน ระหว่างก่อนกับหลังเรียน และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๓ ฉะเชิงเทรา จำนวน 35 คน ได้จากการเลือกสุ่มแบบง่าย เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบรำวงมาตรฐาน 3) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์

ผลการวิจัย พบว่า ผลลัพธ์การเรียนรู้รายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐานที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนมีพัฒนาการสัมพัทธ์ดีขึ้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่า ผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก ทั้งในด้านภายในส่วนบุคคล และด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ ทักษะการเป็นพลเมืองโลก การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทย การจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมืองโลก

Abstract

This research aimed to 1) develop learning outcomes and citizenship skills, 2) compare academic achievement in the Thai dance course on Ramwong Marttathan, between pre-tests-post-tests, and 3) examine student satisfaction with the KSAT Teaching Model for Global Citizenship. The sample consisted of 35 Mathayom 3 students at Siriwanwari 3 School, Chachoengsao Province, selected by using a simple random sampling method. The research instruments included: 1) a learning management format, 2) a Ramwong Marttathan test, 3) a practical skills assessment, and 4) a satisfaction assessment. Statistics used for data analysis included percentages, means, standard deviations, t-tests, and relative improvement scores.

The results revealed that the learning outcomes of the Ramwong Marttathan course, in which students received the KSAT Teaching Model for Global Citizenship, showed relative improvement. A comparison of post-test scores revealed that post-test scores were significantly higher than pre-test scores at the .01 statistical significance level. Students were satisfied with the learning of KSAT Teaching Model for Global Citizenship in both personal and social interaction aspects at the highest level.

Keywords : Developing Learning Outcomes, Citizenship Skills, Thai Dance Learning Management, KSAT Teaching Model

บทนำ

ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ได้เปลี่ยนแปลงไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และในการสร้างผู้เรียนให้เป็นพลโลกหรือพลเมืองโลก (Global Citizen) จะมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองโลก พัฒนาตนเองทั้งด้านความคิดและความสามารถ เรียนรู้ความเหมือนและความต่าง ภาษา ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างรู้เท่าทันโลกเพื่อเป็นพลเมืองโลกที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองโลกมีเป้าหมายที่จะเปลี่ยนแปลงการสร้างทัศนคติ ค่านิยม ทักษะและองค์ความรู้ของผู้เรียน โดยมีแนวทางและมุมมองที่ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติภาพ ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกห่วงใยต่อเพื่อนมนุษย์โลก มีทักษะในการสื่อสาร มีสมรรถนะสากลด้านการทำงาน มีความยืดหยุ่น เคารพ และพร้อมปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีค่านิยมและทัศนคติที่ดี

จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ (Rittibul, Boontonglek, Orachun, Ngerndang & Boonsong, 2024) ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ ทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ ซึ่งในส่วนของสาระนาฏศิลป์นั้น มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์วิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึกความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล (Boontonglek, Rittibul, Orachun & Boonsong, 2023)

ด้วยเหตุผลความสำคัญ และความจำเป็นในปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดรูปแบบ การจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้และทักษะการเป็นพลเมือง โดยการนำรูปแบบการสอนที่ได้พัฒนามาจากองค์ความรู้ของศิลปิน

แห่งชาติ ที่พัฒนามาเป็นรูปแบบการสอน โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยเพื่อความเป็นพลเมืองโลก เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านของกระบวนการเรียนรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานาฏศิลป์ในยุคเทคโนโลยีปัจจุบัน และเพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียน โดยการสอนให้รู้ การทำให้ดู การอยู่ให้เห็นและการใช้เทคโนโลยี (มาโนช บุญทองเล็ก, 2563) มาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ซึ่งเป็นเพลงที่มีการเรียนการสอนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนรายวิชานาฏศิลป์ เรื่อง รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมืองของนักเรียนให้สูงขึ้น และนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ก่อนและหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก โดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์, 2555) มีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี ๓ ฉะเชิงเทรา จำนวน 35 คน ด้วยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ซึ่งลักษณะภายในกลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายคละความสามารถ โดยใช้หน่วยสุ่มเป็นห้องเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์สู่ความเป็นพลเมืองโลก 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง รำวงมาตรฐาน จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบ เรื่อง รำวงมาตรฐาน จำนวน 1 ชุด 4) แบบประเมินทักษะปฏิบัติร้องเพลง รำวงมาตรฐาน 5) แบบประเมินทักษะปฏิบัติท่ารำ รำวงมาตรฐาน 6) แบบประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกจำนวน 1 ชุด 7) ชุดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในการเรียนรู้ โดยใช้เกมบัตรคำเป็นสื่อการเรียนรู้ จำนวน 1 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 คน
2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบ เรื่อง ทักษะความเป็นพลเมืองโลก และแบบทดสอบ เรื่อง รำวงมาตรฐาน
3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชานาฏศิลป์ ตามที่กำหนดไว้
4. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียนไปวิเคราะห์ข้อมูล
5. ดำเนินการวัดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติทักษะการร้องเพลง และการปฏิบัติท่ารำ โดยนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Paired Samples T-Test
3. วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนพัฒนาการสัมพันธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์สู่ความเป็นพลเมืองโลก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
    1) วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาดัชนีความสอดคล้อง IOC
    2) ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ร้อยละ (Percentage)

2) ค่าเฉลี่ย (Mean)

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4) คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS)

5) สถิติ t – test แบบ Dependent Samples ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1. พัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐาน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสิรวัณวรี ๓ ฉะเชิงเทรา จำนวน 35 คน โดยการคำนวณค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) พัฒนาการขึ้นทุกคน ซึ่งมีพัฒนาการในระดับสูงมาก

ตารางที่ 1 คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก (n=35)

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	GS	แปลผล
1	8	16	66.67	พัฒนาการระดับสูง
2	7	15	61.54	พัฒนาการระดับสูง
3	4	12	50.00	พัฒนาการระดับกลาง
4	10	18	80.00	พัฒนาการระดับสูงมาก
5	8	14	50.00	พัฒนาการระดับกลาง
6	9	17	72.73	พัฒนาการระดับสูง
7	7	19	92.31	พัฒนาการระดับสูงมาก
8	7	12	38.46	พัฒนาการระดับกลาง
9	5	18	86.67	พัฒนาการระดับสูงมาก
10	6	18	85.71	พัฒนาการระดับสูงมาก
11	9	12	27.27	พัฒนาการระดับกลาง
12	10	16	60.00	พัฒนาการระดับสูง
13	10	18	80.00	พัฒนาการระดับสูงมาก
14	11	18	77.78	พัฒนาการระดับสูงมาก
15	12	19	87.50	พัฒนาการระดับสูงมาก
16	14	19	83.33	พัฒนาการระดับสูงมาก

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	GS	แปลผล
17	8	19	91.67	พัฒนาการระดับสูงมาก
18	9	18	81.82	พัฒนาการระดับสูงมาก
19	5	18	86.67	พัฒนาการระดับสูงมาก
20	6	18	85.71	พัฒนาการระดับสูงมาก
21	8	18	83.33	พัฒนาการระดับสูงมาก
22	7	19	92.31	พัฒนาการระดับสูงมาก
23	4	11	43.75	พัฒนาการระดับกลาง
24	5	11	40.00	พัฒนาการระดับกลาง
25	8	18	83.33	พัฒนาการระดับสูงมาก
26	8	18	83.33	พัฒนาการระดับสูงมาก
27	7	15	61.54	พัฒนาการระดับสูง
28	8	19	91.67	พัฒนาการระดับสูงมาก
29	5	17	80.00	พัฒนาการระดับสูงมาก
30	8	20	100.00	พัฒนาการระดับสูงมาก
31	10	18	80.00	พัฒนาการระดับสูงมาก
32	11	18	77.78	พัฒนาการระดับสูงมาก
33	9	17	72.73	พัฒนาการระดับสูง
34	10	17	70.00	พัฒนาการระดับสูง
35	3	10	41.18	พัฒนาการระดับกลาง

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ก่อนและหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำวงมาตรฐาน ในการทดสอบก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.89 ค่า S.D เท่ากับ 2.42 หลังจากที่ประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก แล้วทำการทดสอบหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.57 มีค่า S.D เท่ากับ 2.74 การวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน เท่ากับ 20.13 มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐานก่อนและหลังเรียนโดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก (n=35)

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	7.89	2.42	20.13	.000***
หลังเรียน	16.57	2.74		

*** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.72 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความพึงพอใจในด้านด้านภายในส่วนบุคคล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 และความพึงพอใจในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก (n=35)

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านภายในส่วนบุคคล			
1. ฉันคิดว่ารำวงมาตรฐานช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก	4.20	0.75	มาก
2. ฉันเห็นว่ารำวงมาตรฐานช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองโลก	4.14	0.80	มาก
3. รำวงมาตรฐานเป็นพื้นฐานความเข้าใจของการเป็นพลเมืองที่ดี	4.09	0.77	มาก
4. ฉันภูมิใจที่ได้รักษาวัฒนธรรมไทย	4.86	0.35	มากที่สุด
5. ฉันจะเผยแพร่วัฒนธรรมไทยให้ชาวโลก	4.71	0.61	มากที่สุด
6. ฉันให้ความเคารพผู้อาวุโส	4.89	0.40	มากที่สุด
7. ฉันปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ของฉันอย่างดีที่สุด	4.66	0.58	มากที่สุด
8. ฉันปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน และสังคม	4.63	0.59	มากที่สุด
9. ฉันยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักคำสอนพระพุทธศาสนา	4.49	0.60	มาก
10. ฉันทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.80	0.40	มากที่สุด
11. ฉันมีความอดทนต่อการทำงานและอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ	4.50	0.74	มากที่สุด
12. ฉันเป็นคนมีวินัยในการทำงาน	4.49	0.60	มาก
13. ฉันแก้ปัญหาด้วยเหตุผลเสมอ	4.54	0.65	มากที่สุด
14. ฉันพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนพูด หรือตัดสินใจ	4.43	0.69	มาก
15. ฉันให้เกียรติผู้อื่นเสมอ	4.83	0.38	มากที่สุด
16. ฉันยอมรับต่อข้อผิดพลาดของตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด
17. ฉันภูมิใจในชาติกำเนิดของตนเอง	4.80	0.40	มากที่สุด
18. ฉันชอบที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.83	0.51	มากที่สุด

คุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
19. เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ของฉัน	4.51	0.69	มากที่สุด
20. ฉันชอบศึกษาข้อมูล เพื่อใช้ในการตัดสินใจ	4.51	0.73	มากที่สุด
21. ในการทำงาน ฉันสามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้	4.46	0.73	มาก
22. ฉันรับผิดชอบต่อการทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	4.66	0.53	มากที่สุด
23. ฉันมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง	4.11	0.89	มาก
24. ฉันสามารถบอกข้อดี ข้อเสียของตนเองได้	4.49	0.84	มาก
25. ฉันปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม และจริยธรรมที่มนุษย์พึงมี	4.46	0.69	มาก
เฉลี่ย	**4.56**	**0.67**	**มากที่สุด**
ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม			
1. รำวงมาตรฐานช่วยส่งเสริมความเป็นพลเมืองที่ดี	4.40	0.76	มาก
2. วัฒนธรรมการแสดงคือพื้นฐานของศิลปะประจำชาติ	4.57	0.69	มากที่สุด
3. รำวงมาตรฐานคือส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยที่สำคัญ	4.63	0.54	มากที่สุด
4. การเรียนนาฏศิลป์คือการรักษารูปแบบและวิธีการการสืบสานวัฒนธรรม	4.91	0.28	มากที่สุด
5. พัฒนาการทางศิลปวัฒนธรรม ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลง	4.54	0.55	มากที่สุด
6. ฉันยอมรับฟังความคิดเห็นที่มีความแตกต่างกัน	4.74	0.44	มากที่สุด
7. ฉันยอมรับความหลากหลายทางเชื้อชาติ	4.66	0.53	มากที่สุด
8. ฉันยอมรับในความเสมอภาคทางเพศ	4.80	0.52	มากที่สุด
9. ฉันสามารถทำงานร่วมกับคนที่มีความคิดเห็นต่างกันได้	4.66	0.63	มากที่สุด
10. ฉันเสียสละเวลา เพื่อการทำงานส่วนรวม	4.69	0.52	มากที่สุด
11. ฉันปฏิบัติตนตามกฎ และกติกาของสังคม	4.66	0.47	มากที่สุด
12. ฉันมีส่วนช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	4.34	0.67	มาก
13. ฉันจะดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรมในสังคม	4.56	0.55	มากที่สุด
14. ฉันเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น	4.71	0.46	มากที่สุด
15. ฉันสามารถเจรจา เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งได้	4.43	0.65	มาก
16. ฉันใช้วิธีการแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี	4.38	0.73	มาก
17. ฉันปฏิบัติตามมติเสียงส่วนใหญ่ ถ้าแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตาม	4.29	1.07	มาก
18. ฉันใส่ใจกับปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้น	4.40	0.76	มาก
19. ฉันพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคม ถ้ามีโอกาส	4.74	0.50	มากที่สุด
20. ฉันทำตามบทบาท หน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย	4.66	0.58	มากที่สุด
21. ฉันไม่เพิกเฉยต่อการเป็นพลเมืองดีเมื่อพบผู้กระทำผิด	4.60	0.60	มากที่สุด
22. ฉันภูมิใจในความเป็นไทย	4.66	0.75	มากที่สุด
23. ฉันสนใจติดตามข้อมูลข่าวสารและสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก	4.20	0.89	มาก
24. ฉันคิดว่าการกระทำของฉันเพียงคนเดียว อาจมีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และโลกได้	4.06	0.92	มาก
25. ฉันมีเพื่อนที่อยู่หลายประเทศในโลกใบนี้ และสามารถติดต่อเชื่อมโยงถึงกันด้วยสังคมออนไลน์	3.60	1.52	ปานกลาง
เฉลี่ย	**4.51**	**0.76**	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	**4.54**	**0.72**	

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐาน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมสิรวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา จำนวน 35 คน โดยการคำนวณค่าคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) ผู้เรียนมีพัฒนาการสัมพัทธ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนชนก รัตนจำนงค์ (2561) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการสอนรูปแบบทางตรงผสมผสานรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวีส์เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นการรับรู้และการปฏิบัติจริง ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก KSAT ที่ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพราะการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ KSAT มีกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการ แนวคิด ทฤษฎี พร้อมทั้งได้ฝึกปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดความชำนาญ โดยขณะที่ฝึกปฏิบัติจนชำนาญ ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แก้ไข ปรับปรุง พัฒนาท่ารำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการส่งเสริมให้นักเรียนได้นำไปขยายผลสู่บุคคลอื่น (Boontonglek, Prontadavit, Trirat & Prammane, 2021) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพีระมิดการเรียนรู้ของ Dale (1969) ที่อธิบายถึงการนำความรู้ หรือทักษะปฏิบัติไปใช้ในการสอนบุคคลอื่น จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ถึงร้อยละ 90

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุดรำวงมาตรฐาน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกนั้นมีคะแนนเฉลี่ย 16.57 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่า ผลคะแนนหลังเรียนมีแนวโน้มสูงมากใกล้เพดาน ในลักษณะ ceiling effect แสดงว่า แบบทดสอบอาจมีระดับความยากไม่เพียงพอในการจำแนกความสามารถของผู้เรียน และผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานที่พบว่า การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติส่งผลให้คะแนนสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของมาโนช บุญทองเล็ก (2563) ที่ศึกษาถึงแนวคิด และรูปแบบของการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกที่เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจนชำนาญ และสามารถนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้สู่บุคคลอื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา

(2560) ที่เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ว่าการเรียนรู้นาฏศิลป์นักเรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติจริง และนำผลการปฏิบัติมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งต่างจากการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติที่เน้นการบรรยายและให้นักเรียนฟังจากสิ่งที่ครูบรรยายซึ่งไม่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชานาฏศิลป์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวารี รักหะบุตร (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบผลการเรียน เรื่อง นาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติ เรื่อง นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เท่ากับ 88.21/85.83 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 80/80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ จุลฉีดและเก็ตถวา บุญปราการ (2566) ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนของแฮร์โรว์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะปฏิบัติ นาฏยศัพท์โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนของแฮร์โรว์หลังเรียนเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก ด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก ด้านภายในส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 หมายความว่านักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลก ด้านภายในส่วนบุคคล ในระดับมากที่สุด และในการที่ผู้เรียนมีคะแนนความพึงพอใจสูงมาก อาจสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในคุณค่า ทางวัฒนธรรมของการเรียนรำวงมาตรฐาน ซึ่งผู้เรียนมีความคุ้นเคย จึงทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติในเชิงบวกต่อการเรียนรำวงมาตรฐาน และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก ด้านคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก ซึ่งสอดคล้องกับ ปาจรีย์ รัตนานุสนธิ์และวรรณี แกมเกตุ (2557) และพูนภัทรา พูลผล (2557) ในการศึกษาการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้อย่างสันติ มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีทัศนคติที่ดี มีความตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้ รวมถึงมีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรต่าง ๆ บนโลก โดยการอนุรักษ์ทรัพยากร หรือใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้คนรุ่นหลังได้มีทรัพยากรใช้ต่อไป ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 หมายความว่านักเรียนมีความเป็นพลเมืองโลก ด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในระดับมากที่สุด เนื่องจากการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกนั้น มุ่งเน้นพัฒนาความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียน และตระหนักถึงวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมที่มีความหลากหลายด้านบุคคล เป็นส่วนหนึ่งของโลกไม่แบ่งแยกการอยู่ร่วมกัน ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน

การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การตัดสินใจ และการตระหนักถึงความเป็นพลวัตของโลก (Global Dynamic) ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน ซึ่งในแต่ละขั้นตอนเป็นกระบวนการส่งเสริมให้นักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสำเร็จในการเรียนวิชานาฏศิลป์ และสามารถนำไปเผยแพร่ นำมาซึ่งการยอมรับของบุคคลรอบข้างของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นของ Maslow (1970) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ในประเด็น ความเป็นพลโลกที่กล่าวว่า ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติในการอยู่ร่วมกันของประชาคมโลก โดยเข้าใจถึงความหลากหลาย ความยุติธรรม และความเท่าเทียมกันในสังคม การพึ่งพาซึ่งกันและกัน สันติภาพ และปัญหาความขัดแย้ง รวมถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้การคิดเชิงสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่อสังคมและโลก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาหวัน พิมศรี (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมือง แบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง รำวงมาตรฐาน เพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมืองแบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม มีประสิทธิภาพ 82.11/35.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.7276 และ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมทักษะปฏิบัติโดยรวม มีค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 0.86 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลการวิจัยว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชานาฏศิลป์ ชุด รำวงมาตรฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก นักเรียนมีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับ Boontonglek, Prontadavit, Trirat & Prammane (2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถอดรูปแบบการสอนนาฏศิลป์ไทยของศิลปินแห่งชาติ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน เก็บรวบรวมข้อมูลจากศิลปินแห่งชาติด้านศิลปะการแสดง จำนวน 4 คน ครูผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน อาจารย์สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา จำนวน 9 คน นักศึกษาวิชาชีพครูนาฏศิลป์ จำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 80 คน ผลการศึกษาพบว่า การสอนของศิลปินแห่งชาติ มีกระบวนการสอน คือ สอนให้รู้ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น และการใช้เทคโนโลยีนำมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมือง คือ KSAT Teaching Model For Global Citizenship มี 6 ขั้นตอน คือ ขั้นรับรู้ขั้นเรียนรู้ ขั้นทบทวน ขั้นชำนาญ ขั้นพัฒนา ขั้นขยายผล และผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ สู่ความเป็นพลเมืองโลก ด้านความ

เหมาะสมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.93, SD = 0.16) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71, SD = 0.45) การประเมินความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียน พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01 (T = 90.48) (P = .000) ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมืองโลก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.83, SD = 0.44)

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

1) ด้านนักเรียน
   - นักเรียนได้พัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมืองของนักเรียน

2) ด้านครูผู้สอน
   - ครูผู้สอนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนานักเรียน ในด้านผลลัพธ์การเรียนรู้และทักษะการเป็นพลเมือง และสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย

3) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา
   - ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรกำหนดรายวิชาในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์ในทุกด้าน

4) ด้านการกำหนดนโยบาย
   - ผู้ที่กำหนดนโยบายในแต่ละหน่วยงานหลักสำคัญของรัฐที่ควบคุมการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ควรกำหนดหลักสูตรการจัดการศึกษาที่เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์

1.2 ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ และทักษะการเป็นพลเมือง โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลกไปใช้ ดังนี้

1) ครูผู้สอนสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการเรียนรู้ในเพลงรำวงมาตรฐานอื่น ๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมือง หรือเพลงปลุกใจ
2) ครูผู้สอนสามารถประยุกต์แนวทางการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงระดับการเรียนรู้ของนักเรียนในการวิเคราะห์เนื้อหา ความหมายที่ลึกซึ้งต่างกัน
3) ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือการใช้แนวทางทางการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่น ๆ เนื่องจากนักเรียนที่ต่างระดับชั้นกัน มีระดับการวิเคราะห์เนื้อหา ความหมายของเพลงได้ต่างกัน โดยในระดับประถมศึกษาอาจวิเคราะห์เนื้อหาได้เบื้องต้น ซึ่งครูผู้สอนอาจช่วยนักเรียนแปลความหมายเนื้อเพลงให้นักเรียนเพิ่มเติมได้

1) ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย
   - ควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษาในทุกระดับและเสริมสร้างทักษะความเป็นพลเมืองโลกให้กับผู้เรียน
2) ข้อเสนอแนะในการจัดการศึกษา
   - มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดรายวิชาในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนให้มีความเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน
3) ข้อเสนอแนะในการบริหาร
   - โรงเรียนควรนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษา โดยวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
   - ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาการทำงาน ในรูปแบบการมีส่วนร่วมสำหรับการบริหารจัดการศึกษาในทุก ๆ ด้าน เพื่อเสริมสร้างทักษะความเป็นพลเมืองโลก เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้กับครูผู้สอนและผู้เรียน

- การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษา ตามความเหมาะสมของภารกิจของโรงเรียนที่เน้นการส่งเสริมทักษะความเป็นพลเมืองโลก

4) ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้

- ควรพัฒนานวัตกรรมการสอนที่หลากหลาย เพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการปฏิบัติทักษะทางด้านนาฏศิลป์ให้แก่ผู้เรียน ด้วยการบูรณาการรูปแบบการสอนที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

5) ข้อเสนอแนะต่อครูผู้สอน

- ครูผู้สอนควรนำแนวทางจากทำวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้ในการพัฒนานักเรียนให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้และมีทักษะการเป็นพลเมืองโลกที่สมบูรณ์ นำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ร่วมด้วย เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ดาหวัน พิมพ์ศรี. (2553). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องรำวงมาตรฐานเพลงดวงจันทร์ขวัญฟ้าและรำพื้นเมืองแบบเน้นการปฏิบัติและการใช้สื่อประสม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปาจรีย์ รัตนานุสนธิ์ และวรรณี แกมเกตุ. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 9*(2), 686-698. https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/37276/31003

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และสุภาพ ฉัตราภรณ์. (2555). *การออกแบบการวิจัย.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พูนภัทรา พูลผล. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. *วารสารวิจัยการศึกษา. 2*(4), 27-37.

มาโนช บุญทองเล็ก. (2563). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้นาฏศิลป์ไทยสู่ความเป็นพลเมืองโลก.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มนชนก รัตนจำนงค์. (2561). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานาฏศิลป์ ด้วยรูปแบบการสอนแบบทางตรงผสมผสานทักษะปฏิบัติของเดวีส์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วราภรณ์ จุลฉิด และ เก็ตถวา บุญปราการ. (2566). การพัฒนาทักษะปฏิบัตินาฏยศัพท์ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนของแฮร์โรว์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 8*(2), 881-890. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/267132/179053

วารี รักหะบุตร. (2552). *การเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่องนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยโปรแกรมบทเรียนแบบฝึกปฏิบัติกับการเรียนแบบปกติ.* (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2575.* บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

Boontonglek, M., Prontadavit, N., Trirat, P., & Prammane, R. (2021). The Development of the Thai Dance Teaching Model for Global Citizenship. *Review of International Geographical Education Online.* Vol.11, no.10, pp. 2070-2084. https://rigeo.org/menu-script/index.php/rigeo/article/view/1719/1726

Boontonglek, M., Rittibul, P., Orachun, R., & Boonsong, P. (2023). Dramatic Arts Innovation and Learning Management in the 21st Century. Asian Journal of Arts and Culture. vol.23, no.2. pp. 1-11. https://doi.org/10.48048/ajac.2023.260039

Dale, E. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching (3rd ed.).* Holt, Rinehart & Winston, New York: Dryden Press. https://www.researchgate.net/figure/283011989_fig1_Figure-2-Edgar-Dale-Audio-Visual-Methods-in-Teaching-3rd-Edition-Holt-Rinehart-and Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality (2nd ed.).* New York: Harper & Row.

Rittibul, P., Boontonglek, M., Orachun, R., Ngerndang, A., & Boonsong, P. (2024). The Development of Learning Media in Virtual Classroom On Topics of Thai Performing Arts. *Edelweiss Applied Science and Technology*. vol.8, no.6, pp. 7655-7662. https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.3659